

سه‌هدانا سه‌روک بارزانی بو به‌غدا دی هه‌لوێستی هه‌شه‌یهانی کوردستانی به‌یتر لێ که‌ت

نادر خه‌م

راسته‌ د به‌رده‌وامیا شوره‌شین کوردی دا گه‌لێ مه‌ بخوینا گه‌شا شه‌هیدان به‌ره‌فانی ژ کورد و کوردستانی کره‌ لێ خوشبه‌ختانه لقی داوین خه‌لکی مه‌ ب شوره‌شا هه‌لبه‌رتنا رابو و قه‌ستا لیستا کوردستانی کرن و د نه‌نجامدا په‌ (٢) ئی د هه‌لبه‌رتنێن رابردو دا بده‌ست خۆقه‌ ئینان له‌ورا لایهن و گه‌ڕۆپین عیراقلی رۆژانه‌ سه‌هدانا سه‌روک (بارزانی) ل کوردستانی دکرن ب مه‌ره‌ما گه‌ردانا هه‌شه‌یه‌مانی دگه‌ل لیستا کوردستانی بو هندێ کسو سه‌روک بارزانی دی رۆله‌کی سه‌ره‌کی و کاریگه‌ر د دامه‌زراندنا حکومه‌تا ئیگرتی یا نیشتمانی عیراقلی فیدرال دا هه‌بیت نه‌نجامدا ل داویا هه‌یفا بۆی، سه‌روکی هه‌رتما کوردستانی ب سه‌هدانا به‌غدا رادبیت ب ئارمانجا به‌یترکنا لیستا ناخبری و به‌زه‌وه‌ندییا بالا و پاراستنا مافین مه‌ یین ره‌وا و موکم کرنا کوردستانیته‌ت و لیبورینا ئاینی و فره‌ه‌ حیزبی ب هه‌موو ئول و چین و نه‌ته‌ واقه‌ د وه‌لاته‌کی پیکفه‌ ژبانی دا دیسان جه‌نابی سه‌روکی ب ئه‌ره‌کی پیرۆز و نیشتمانی زانی ئیک ریزیا میلیه‌تی و ده‌ستکه‌فتمین میژووین نه‌وین د لاپه‌رتین دیروکا کوردی دا هاتینه‌ تومارکرن بکه‌ته‌ دیواره‌کی کونکریتی د ئاینده‌ حکومه‌تا عیراقلی فیدرال و داهاپی دا هه‌ژنی گوتنی یه‌ کو رۆژانه‌ شانده‌ن عیراقلی و که‌سایه‌تین سیاسی سه‌هدانا ریزدار سه‌روک بارزانی ل باره‌گایی وی یی تابه‌ت دکه‌ل ل به‌غدا ب مه‌ره‌ما دامه‌زراندنا حکومه‌تا نیشتمانی (ئیتلافی) ژبه‌ر هندێ کو کورد نه‌ته‌وه‌کا سه‌ره‌کی نه‌ ده‌عیراقلی دا و رۆله‌کی کاریگه‌ر هه‌یه‌ بو پیتشه‌ره‌نا پروسسیسا دیوکراسی د دروستکرنا عیراقلی تازه‌ دا و دبیتته‌ باشترین به‌رسف بو نه‌حه‌زین نه‌زومنا سیاسی یا نه‌قه‌ د درێژیا (١٥) سالان دا ل کوردستانا نازاد و ئارام ل بن سیه‌ره‌ا په‌رله‌مان و حکومه‌تا هه‌رتمی به‌رقرار بو. هه‌یه‌ به‌یترین کو سه‌ره‌کته‌ هه‌تی دبیتته‌ جه‌تی ریک خوشکرین

بو جی به‌جیکرنا برگا (٥٨) و مسوگه‌رکرنا فه‌گه‌ریانا نه‌وه‌ ده‌قه‌رتین دی بو سه‌ر ئیدارا هه‌رتما کوردستانی نه‌وین هه‌ر ژ سالا ١٩٦٨ ئی که‌فتینه‌ دین عه‌ره‌به‌کرنا به‌عسیان دا یا نافدار ب «تعریب و تغیسیر الواقع‌ الدیوگرافی فی کوردستان» د نه‌گه‌ردا گه‌لێ خۆراگر توشی کاره‌ساتین هه‌مه‌ جو‌ر بویه‌ بی جیساویا ئاینی- نه‌ته‌وه‌یی مینا نه‌فانال و مال وێرانکرن کیمیا باران و کوشتنا ب کۆمه‌ل ل ١٩٨٨ ژ نه‌نجامی بریارا سه‌ره‌کریا په‌تیا سه‌دامی فه‌هاته‌ نه‌نجامدان وه‌کی ژبو گوتن (القرار تشمل جميع الاماکن الدینیة المقدسة) کالکناس و الجوامع و المزارات دگه‌ل به‌قاندنا کانیکین ئاخی و هه‌رفاندنا دیوارین گۆرستانا ب مادئ T.N.T ب مه‌ره‌ما نه‌هیلانا بنگه‌ه و شونوارین پیتشمه‌ره‌گه‌هی قه‌هره‌مان کو ب دیتنا ره‌شه‌کین به‌عسیا دی شوره‌شا کوردی ل کوردستانی بدای ئین و ده‌کی جارن به‌لێ سوپاس بو خۆدی ئه‌ف مه‌ره‌ما هه‌نخ بده‌ست تاوانبارقه‌ نه‌هات چونکو ئیرادا میلیه‌تی مه‌ یی خۆراگر به‌یتر تر بو ژ نایدولویا وان یا شوفینی و کلاسیکی و پیتشمه‌ره‌گه‌ه ژ ب شانازی هه‌ر دی مین ره‌مه‌زا کورد و کوردستانیته‌ت .

به‌لێ جه‌تی داخی یه‌ ل به‌هه‌را ١٩٩١ ئی ژ نه‌نجامین هه‌رتشین له‌شکه‌ری گه‌لێ کوردستانی توشی مه‌زترین کۆچا مه‌لیونی یا هه‌قه‌ه‌رخ دبیت لێ هه‌ر چه‌نده‌ خه‌ونا دکتاتوری بده‌ست (خائن البوابه‌ الشریقه‌ للوطن العری) شه‌ نه‌هات نه‌وئ هه‌ندک که‌سایه‌تین عه‌ره‌با ل شه‌رئ (٨) سالی دا دگه‌ل ئیرانی ب زاراقی عه‌ره‌بی ل قه‌لم دان ب (القائد القومي للبوابه‌ الشریقه‌ فی الوطن العری) له‌ورا ب (نه‌رتینی) بو عه‌ره‌با دزقریت ده‌می ئیکسه‌ر رۆژما ژناخجوری ب کریارا داگیسرنا کویتی رابوی ل ١٩٩٠/٨/٢ د نه‌نجامدا بو نه‌گه‌رئ ده‌سه‌پکا ب دوهاهیک هاتنا مه‌زترین دکتاتور د چه‌رخ (٢٠) ئی دا پشتی گه‌لێ کوردستانی توشی چه‌ند قه‌یرانین سیاسی و

نه‌زموین (ته‌خلو ناشیرین بوی) د میژویا ریکه‌فتنا دا دگه‌ل نه‌ریکا و هه‌قه‌یه‌مانا یا هه‌را داوین پیلانا نیف ده‌وله‌تی بول ئادارا ١٩٧٥ ل جه‌زائر هاته‌ مۆرکرن دزی شوره‌شا ئیلونا مه‌زن ب سه‌ره‌کریا په‌تیا (بارزانی نه‌م) بو پتر پترانین کو (بالیوزئ نه‌ریکی- زالمایی خه‌لیل زاده) د سه‌هدانا خۆدا ل ٢٠٠٥/١٢/٢٧ ل هه‌ولیترا پایته‌خت د کونگره‌کی رۆژنامه‌فانی دا دیداره‌ک دگه‌ل هه‌ولیترا پۆست گه‌ردا و ناماژه‌ ل سه‌ر نه‌نجامین ریکه‌فتنا ل جه‌زائر دا، گۆت: نه‌کسه‌ک مه‌زن بوو بو شوره‌شا کوردی کری و پیتشه‌یه‌ گه‌لێ کورد ژبیریکه‌ت و ل قه‌له‌مدا و گۆت: خاله‌کا (نه‌رتینی- سلبی) بوو د په‌یوه‌ندیین دناقه‌ره‌ا نه‌ریکا و کوردان دا ل وی سه‌ره‌ده‌می و دیسان دوپاتکر کو سه‌هدانا سه‌روک (بارزانی) ل قی داوین بو نه‌ریکا و نه‌روپا ب سه‌ره‌کفتم ده‌یتته‌ ل قه‌لمدان گۆت دبیتته‌ ده‌سه‌پکا په‌یوه‌ندیین به‌رفه‌ره‌ دناقه‌ره‌ا هه‌ردو لایان دا و ناماژه‌ ل رۆژی کوردان یی سه‌ره‌کی دا ل عیراقلی و

یشته‌فانی کوردان دگه‌ل نه‌ریکا سه‌به‌ارت پیتشه‌ره‌نا دیوکراسیه‌تی و سیسته‌می فیدرالی ل عیراقلی تابه‌تی و ل ده‌قه‌رئ ب گشتی. هه‌ر چه‌نده‌ ئه‌ف گه‌ورینا سیاسی دبیتته‌ جه‌تی دلخوشیا هه‌ر کوردی ل سه‌ره‌رانه‌ری کوردستانی.

یارمه‌تین هاتینه‌ مه‌زاختن بو بنگه‌هین لالش

یارمه‌تین مجبور و جفانا رۆحانی و جو‌قه‌تا بابئ شیخ و نه‌سریا بنگه‌هی و نوبه‌دارین بنگه‌هی (ده‌سته‌یا بلاند - خه‌نار- شیخان- سنغال- باشیک و به‌حزان) ژ ٢٠٠٣/١٢ تا ٢٠٠٤/١٢ (سێژده‌ هه‌یفا).

ژ	بنگه‌هی لالش	کۆمژمی پارێتی	کۆمژمی پارێهی ب نقیسین
١-	ده‌سته‌یا بلاند	٥٠.٥٢٥.٠٠٠	پینجی ملیون و پینج سهد و بیست و پینج هه‌زار دینار
٢-	خه‌نار	٦٠.٨٢٢.٥٠٠	شیتست ملیون و هه‌شت سهد و بیست و دوو هه‌زار و پینج سهد دینار
٣-	شیخان	٥٦.٧٦٢.٠٠٠	پینجی و شه‌ش ملیون و حه‌فت سهد و شیتست و دوو هه‌زار دینار
٤-	سنغال	١١٢.٠٣٠.٠٠٠	سهد و دواژده‌ ملیون و سیه‌ هه‌زار دینار
٥-	باشیک و به‌حزان	٥٨.٥٦٢.٥٠٠	پینجی و هه‌شت ملیون و پینج سهد و شیتست و دوو هه‌زار و پینج سهد دینار
کۆمژمی گشتی		٣٣٨.٧٠٢.٠٠٠	سێ سهد و سیه‌ و هه‌ش ملیون و هه‌فت سهد و دوو هه‌زار دینار

یارمه‌تین هاتینه‌ مه‌زاختن بو بنگه‌هین لالش موجین مجبور و جفانا رۆحانی و جو‌قه‌تا بابئ شیخ و نه‌سریا بنگه‌هی و نوبه‌دارین بنگه‌هی و هۆلین جفاکی و خه‌مه‌نکار، ژ مه‌ها ٢٠٠٥/١ تا مه‌ها ٢٠٠٥/١٢

ژ	بنگه‌هی لالش	کۆمژمی پارێهی	کۆمژمی پارێهی ب نقیسین
١-	ده‌سته‌یا بلاند	١٠.١٧٦.٠٠٠	سهد و یه‌ک ملیون و حه‌فت سهد و شیتست و نه‌هه‌زار دینار
٢-	تابئ شیخان	١٨٩.٨١٦.٠٠٠	سهد و هه‌شتی و نه‌هه‌ ملیون و هه‌شت سهد و شازده‌ هه‌زار دینار
٣-	تابئ خه‌نار	٢٠.٣٤٣.٠٠٠	دووسه‌ و سێ ملیون و چار سهد و سیه‌ هه‌زار دینار
٤-	تابئ شیخان	٢٦٢.٦٨٣.٠٠٠	دووسه‌ و شیتست و دوو ملیون و شه‌ش سهد و هه‌شتی و سێ هه‌زار دینار
٥-	تابئ سنوئی	١٦٥.٥١٤.٥٠٠	سهد و شیتست و پینج ملیون و پینج سهد و چاره‌هه‌زار و پینج سهد دینار
٦-	تابئ به‌حزانی	١٣٨.٤٠١.٠٠٠	سهد و سیه‌ و هه‌شت ملیون و چار سهد و یه‌ک هه‌زار دینار
٧-	تابئ باشیک	١٤.٢٠٤.٠٠٠	چاره‌هه‌زار و دوو سهد و چار هه‌زار دینار
٨-	تابئ خانکی	٣٩.٨٧٢.٠٠٠	سیه‌ و نه‌هه‌ ملیون و هه‌شت سهد و حه‌فتی و دوو هه‌زار دینار
٩-	تابئ باعه‌درئ	١٥.٦٣٦.٠٠٠	پاژده‌ ملیون و شه‌ش سهد و سیه‌ و شه‌ش هه‌زار دینار
١٠-	تابئ شاربا	٢٠.٨٧٢.٠٠٠	بیست ملیون و هه‌شت سهد و حه‌فتی و دوو هه‌زار دینار
١١-	نقیسنه‌گه‌ها مووسل	١٨.٠٠٠.٠٠٠	هه‌ژده‌ ملیون دینار
١٢-	تجمع شباب لالش	١.٠٠٠.٠٠٠	یه‌ک ملیون دینار
کۆمژمی گشتی		١.١٧٠.٩٢٤.٥٠٠	میلیاره‌ک و سهد و حه‌فتی ملیون و نه‌هه‌ سهد و بیست و چار هه‌زار و پینج سهد دینار

هه‌ندک راسته‌کرتین ژمارین بۆری، باه‌تی خه‌مه‌تگوزاریین وه‌زیرئ هه‌رتمی و لژنا شتوردار

- تلیکف**
- ٢٥- مه‌زاختنا ٢.٣٨٣.٠٠٠ دینار وه‌ک هاریکاری بو کولانا بیره‌کا ئاخی بو قوتابخانا گوندئ دۆغاتا یا راست نه‌وه‌یه‌/ بو قوتابخانا گوندئ بیانی.
- شیخان**
- ٩- مووچه‌کرنا (٣١ که‌سا × ٢٢٩.٠٠٠ = ملیون) وه‌ک زیره‌فانی بنگه‌هی لالش و هۆلین جفاکی و په‌رسته‌گه‌ها لالش هه‌یفانه‌/ یا راست مووچه‌کرنا (٣١ که‌سا × ٢٤٢.٠٠٠ = ٧.٥٠٢.٠٠٠ ملیون دینار)
- خانک**
- ٤٢- مه‌زاختنا پتر ١٥.٠٠٠.٠٠٠ ملیون دینارا بو هاریکاریین جودا- جودا مینا (تازیا و خیر و شه‌را و که‌سانین هه‌ژار و هۆزانشان و... ب شاشیقه‌ یا هاتییه‌ چاپکرن.
- شاربا**
- ٢- مه‌زاختنا ٤.٠٠٠.٠٠٠ ملیون دینارا بو کرینا که‌لو په‌لا بو بنگه‌هی لالش/ شاربا یا راست ٢.٠٠٠.٠٠٠ ملیون دینار.
- و نه‌ف مه‌زاختی ژ یین هاتییه‌ خه‌رج کرن**
- مه‌زاختنا ١.٠٥٠.٠٠٠ ژبو سه‌خه‌بیرکرنا نامادیا شاربا یا تیکه‌ل.
  - مه‌زاختنا ٦٦٩.٠٠٠ ژبو دروست کرنا کیم و کاسیین کاره‌بی ل قوتابخانا شاربا یا نامادیه‌ی.
  - مه‌زاختنا ٤٥٠.٠٠٠ دینارا بو چاپکرنا مه‌له‌ما بو قوتابیین نامادیا شاربا.
  - مه‌زاختنا ٧٨٠.٠٠٠ هاریکاری ژبو چاره‌سه‌رکرنا کیم و کاسیین قوتابخانا نامادیا شاربا.
  - مه‌زاختنا ٤٠٠.٠٠٠ دینار هاریکاری ژبو چاره‌سه‌رکرنا کیم و کاسیین قوتابخانا ناخنجیا شاربا.
  - مه‌زاختنا ١.٠٠٠.٠٠٠ دینارا ژبو کرینا ٩٠ کورسی و ٥٠ ته‌بلا و ٨ میژا بو خیر و شه‌رئ گوندئ شاربا.

گرنگی یا ئیکگرتنا هه‌ر دوو ئیدارا

سه‌ود مستو نه‌جم

ئیکگرتنا هه‌ردوو ئیدارین (هه‌ولیترو سلیمانی) موزده‌یه‌کا مه‌زن بوو و وه‌رچه‌رخانه‌که‌ میژویی بوو بو ملله‌تی کورد و سه‌ره‌کریا په‌تیا کوردی، چه‌نکو هاته‌ خویاکرن کو ملله‌تی کورد وه‌ک هه‌ر ملله‌ته‌ک دییه‌ شیان هه‌ینه‌ بو برتیه‌ره‌نا کاروبارین خۆ و دوور ژبه‌ره‌وه‌ندیین به‌رته‌نگ و دیاریبوو کو ملله‌ته‌ک ناشتیخوازه‌ و یاسا په‌رتیه‌، چه‌نکو هه‌تا نۆکه‌ نه‌حه‌ز و دوژمین ملله‌تی کورد ئه‌ف خالا نه‌ ئیکگرتنا نافمالیا کوردی دژی کوردستانی د هه‌ر کۆنگه‌کی رۆژنامه‌فانی دا و ده‌ره‌ میژگه‌رد و جقاته‌کا خۆدا بکار دئینان بو تیکداننا نافمالیا کوردی وه‌ختی ته‌نگاگ دبوون، و ب راگه‌هاندنا هه‌ردوو ئیدارا دی هه‌موو پارترین کوردستانی و بتابه‌ت پارتی دیوکراتی کوردستان و په‌کیستی نیشتمانی کوردستان به‌رزه‌وه‌ندییا ملله‌تی کورد ب سه‌ر هه‌موو به‌رزه‌وه‌ندیین پارته‌تی و که‌سایه‌تی دا دابین، و ملله‌تی کورد د خه‌باتا خۆ یا دوور و درێژدا ب ده‌ها شوژه‌ش و به‌رخودان کرینه‌ و به‌سدان هه‌زار شه‌هید دایه‌ و خۆ گوری دۆزا ملله‌تی خۆ کرینه‌ دناف شوژه‌شین کوردیدا بریکا پارترین کوردستانی، و پاش روخانا رزیمتا به‌عسا فاشست ره‌وشا کوردستانی که‌فته‌ د قوناغه‌کا گرنگدا و ره‌وشه‌نیریا خه‌لکی کوردستانی ژ هه‌موو لایین ژبانیه‌ پیشه‌چۆیه‌ و مفا وه‌رگرتن ژ (١٥) سالیین بوری به‌ نه‌رتینی و نه‌رتینیین ویتسه‌ بوویه‌ داکوکیا جادا کوردستانی بوئیکگرتنا هه‌ردوو ئیداران چه‌نکو مفا هاته‌ دیتن ل دانانا حکومه‌تین عیراقلی فیدرالا به‌روه‌خت و دانانا ده‌ستورئ به‌روه‌خت و هه‌میشه‌یی کو ملله‌تی کورد دئان